

Teze za izradu novog Statuta *Hrvatske demokratske zajednice*

28. veljače 2018.

Uvodno

- Radi oblikovanja HDZ-a kao moderne stranke koja može odgovoriti na suvremene izazove hrvatskog društva, osnovana je Radna skupina za izradu novog Statuta stranke. Njezin cilj je izraditi nacrt novog Statuta HDZ-a, temeljnog dokumenta koji propisuje političke ciljeve i način djelovanja stranke.
- Aktualni Statut datira iz 2000. godine, a od tada je prošao kroz sedam izmjena i dopuna. To ga čini zastarjelim, ali i nejedinstvenim zbog različitih ciljeva izmjena i dopuna. Stoga se pristupilo izradi novog, cjelovitog i suvremenijeg Statuta HDZ-a.
- Novi Statut ne može riješiti sve izazove u djelovanju HDZ-a, ali može uvelike oblikovati i poboljšati način na koji se donose odluke i uključuje članstvo u rad organizacije.

Uključenost članova i način izbora

- Nastavit će se s podizanjem standarda unutarstranačke demokracije (1) većim uključivanjem članova u oblikovanje stranačkih politika, (2) jačanjem neposrednijeg odabira stranačkih dužnosnika i (3) otvaranjem mogućnosti sudjelovanja članova u odabiru kandidata za izbore.
- Treba uvesti i urediti institut unutarstranačkog referenduma, odnosno neposredno izjašnjavanje članova o određenim pitanjima, što uključuje reguliranje prava inicijative za raspisivanje neposrednog izjašnjavanja, određenje pitanja o kojima je moguće odlučivati na taj način te obvezatnosti takvih odluka.
- Potrebno je smanjiti posrednost u izboru članova središnjih tijela HDZ-a. To podrazumijeva širenje primjene neposrednog izbora (modela "jedan član – jedan glas") ili na članove svih središnjih tijela ili barem na neposredni izbor predsjednika, zamjenika predsjednika i potpredsjednike HDZ-a.
- Potrebno je otvoriti mogućnost da članovi svojim glasovanjem utječu na izbor dijela kandidata na izborima na nacionalnoj razini. Preostali dio kandidata, kao i poredak svih kandidata na listi, određivala bi središnja tijela stranke na prijedlog Predsjedništva HDZ-a.
- Također, na odgovarajućoj lokalnoj razini moglo bi se organizirati glasovanje za kandidate HDZ-a za izbore za župane, gradonačelnike i općinske načelnike, te za dio kandidata za predstavnička tijela lokalne i područne (regionalne) samouprave. Preostali dio kandidata, kao i poredak svih kandidata na listi, određivala bi nadležna tijela odgovarajuće lokalne organizacije.
- Nužno je poticati uključivanje i pojačano sudjelovanje žena u tijelima HDZ-a na lokalnoj i središnjoj razini.
- Potrebno je stvoriti tehničke preduvjete za elektroničko glasovanje članova.

- Potrebno je urediti nespojivost određenih stranačkih dužnosti kako bi se spriječila pretjerana kumulacija funkcija.
- Treba razmotriti potrebu odvratanja od kandidiranja nakon drugog ili trećeg mandata na određenim čelnim pozicijama.
- Potrebno je održavati unutarstranačke izbore na nacionalnoj razini nakon parlamentarnih izbora odnosno unutarstranačke izbore na razini županija, gradova i općina nakon lokalnih izbora.

Središnja tijela HDZ-a

- U središnjim tijelima HDZ-a potrebno je osigurati ravnotežu političke funkcionalnosti i izbornog legitimiteta. Stoga treba smanjiti broj članova po položaju i precizno propisati razloge kooptiranja jer bi se tako dodatno zaštitio legitimitet izbora.
- Istodobno, na prijedlog predsjednika treba birati glavnog tajnika, političkog tajnika i međunarodnog tajnika. Predsjednici Kluba zastupnika u Hrvatskom saboru i Kluba zastupnika u Europskom parlamentu, kao i predsjednik Vlade i predsjednik Sabora ako su članovi HDZ-a također bi bili članovi Predsjedništva. Na taj način jača se politička funkcionalnost Predsjedništva, ali i europska dimenzija HDZ-a.
- Predsjedništvo ostaje glavno političko tijelo stranke, a svoju punu operativnost moglo bi postići s manjim brojem članova.
- Model izbora članova središnjih tijela HDZ-a treba voditi računa o ravnomjernoj regionalnoj zastupljenosti svih krajeva Hrvatske.
- Zajednice HDZ-a trebale bi biti jednakopravno zastupljene u tijelima stranke, a njihovo unutarnje ustrojstvo trebalo bi urediti na istovjetan način za sve zajednice. Zajednice HDZ-a i Zaklada HDZ-a imale bi najmanje po jednog predstavnika u Središnjem odboru.
- Treba razmisliti o potrebi izravne zastupljenosti pojedinih županijskih ili gradskih organizacije HDZ-a u Predsjedništvu.
- Zamjenik predsjednika se može nastaviti birati na zajedničkom listiću s predsjednikom. Može se razmisliti o smanjenju broja potpredsjednika.
- Potrebno je preispitati potrebu istodobnog postojanja Nacionalnog vijeća i Središnjeg odbora, osobito kako bi se jasnije razgraničile nadležnosti djelokruga stranačkih tijela.
- Neovisna tijela HDZ-a bila bi Časni sud, Središnje izborno povjerenstvo i Povjerenstvo za Statut. Osnivanje Povjerenstva za Statut moglo bi doprinijeti njegovoj usklađenoj primjeni, autoritetu u njegovom tumačenju i upozoravanju na njegovo kršenje.

- Statutom bi se trebalo okvirno urediti djelovanje Glavnog tajništva kao izvršnog tijela stranke kako bi se odgovorilo potrebama djelovanja političkih stranaka u suvremenom društvu.

Članstvo

- Redovito plaćanje članarine kroz vremenski period od šest mjeseci, kao jedna od osnovnih obveza članova, treba biti uvjet za ostvarivanje prava glasa na unutarstranačkim izborima i izjašnjavanjima.
- Potrebno je precizno odrediti zapreke za primanje u članstvo, kao i razloge za prestanak članstva koji bi trebali taksativno uključivati pet slučajeva: smrt, izjava o istupanju, učlanjenje u drugu političku stranku, kandidiranje na listi koja konkurrira HDZ-u i isključenje.
- Novim Statutom potrebno je uvesti i urediti institut privremene suspenzije članskih prava koja bi se mogla odrediti za članove kod kojih postoji osnovana sumnja u postojanje razloga za isključenje, a osobito u slučaju optužbi za kazneno djelo.

Županijske, gradske i općinske organizacije

- HDZ bi nastavio biti organiziran na područnom načelu podjelom na (1) temeljne organizacije, (2) područne (gdje postoje), (3) općinske ili gradske i (4) županijske organizacije odnosno organizacija HDZ-a Grada Zagreba.
- Potrebno je nastaviti s povećanjem slobode i odgovornosti županijskih i lokalnih organizacija po načelu supsidijarnosti.
- Tri glavna tijela svake lokalne organizacije ostala bi (1) Skupština, (2) Odbor i (3) Predsjedništvo.
- Gradski/općinski odbor trebao bi ostati ovlašten raspustiti temeljnu organizaciju, a županijski odbor gradsku/općinsku organizaciju sa svojeg područja. Razloge za raspuštanje trebalo bi precizno definirati. Do raspisivanja novih izbora u roku od šest mjeseci raspuštenom organizacijom upravljao bi povjerenik.

Pozivamo sve članove da se pojedinačno ili zajedno sa svojim stranačkim tijelima uključe u izjašnjavanje o predloženim smjernicama za izradu novog Statuta te svoje komentare dostave u pisanom obliku najkasnije do 18. ožujka 2018. na mail: statut@hdz.hr.